

HPL 130

KOZMIKUS KALAND
H. P. LOVECRAFT
EMLÉKÉRE

A levél

Írta: J. B. B.

Az alagsorba vezető falépcső megreccsent, amikor Mrs. Perkins a legfelső fokra lépett. Az utóbbi időben mindig megállt egy pillanatra a lépcső tetején, és nagyot sóhajtva nyugalmat erőltetett magára. Mióta a ház ura birtokba vette a pincét, olyan meglepetéseket tartogatott számára, amelyek még egy sokat látott házvezetőnő idegeit is képesek voltak kikezdeni. Rendszerint ismeretlen eredetű, különböző intenzitású szagok áradtak felfelé a helységből, betöltve a földszinti közlekedőt is. Egyik alkalommal olyan erős ammóniaszag terjengett a folyosón, hogy a könnyezőpálma valódi könnyeket hullajtott.

Óvatosan haladt lefelé, lelkiekben próbált felkészülni arra, mi várhat rá.

A pince közepén egy hatalmas terepasztal állt, részletesen kidolgozott makettvidékkel. Megszámlálhatatlan mennyiségű játéka sorakozott rajta, amelyek egyes részeken terjedelmes erdőkké, de leginkább kusza rengeteggé álltak össze a tálcákra halmozott földkupacokon. Az erdőszéleken, különböző méretű fakockákból épültek házak és sövénykerítések kisebb településeket alkotva, melyekből színes kavicsokból kirakott út vezetett a közepén elhelyezkedő városba. Lakóházakból, malmokból, üzletekből, kastélyokból, középületnek szánt építményekből, egy fura szögben álló templomból, amelynek tetejéről hiányzott a kereszt, és egy hatalmas monstrumból – amely kísértetiesen hasonlított a Brown Egyetemre – jött létre a makettváros, melyben a figyelmes szemlélő egyértelműen felismerhette Providencet. Bár méretükben az erdő, a települések és a központi város nem harmonizált egymással – némely lakóház nagyobbra sikeredett, mint a templom -, mégis érezhető volt az alkotó következetessége.

A várost kékre festett kövekből épített folyó szelte ketté, középtájon egy hatalmas híddal. A lakosságot különböző játékkollekciók ólomkatonái alkották, így hát nem kellett csodálkozni azon, hogy a folyó partján, lovukon peckesen feszítő dragonyosok horgásztak. Az ólomkatonák túlságosan is nagyok voltak az épületekhez képest, melyeket a *teremtő* lakásuknak szánt, azonban ezek voltak a legkisebb figurák, melyeket be lehetett szerezni. Néhányuk megmaradt olyannak, ahogy a dobozból kikerült, azonban sokuk öltözékén ügyes kéz eszközölt változtatásokat, kés és ecset segítségével.

A terepasztal közelebbi sarkán egy fekete macska feküdt, és végtelenül unott mozdulatokkal, egyesével taszította mancsával a

világvégi szakadékba áldozatait; a spártaiak minden bizonnyal megirigyelték volna elszántságát.

A pincehelység távolabbi sarkában komplett kémiai labor volt berendezve. Üvegedények, pipettás üvegek, Erlenmeyer és gömblombikok, szívópalackok, egy laboratóriumi bothmérő, kapilláris csövek, egy aerométer, és rengeteg kémcső sorakozott az asztalon. A laboreszközök mellett alig fért el az a hatalmas, közel egy méternyi könyvkupac, amelynek tetején John Howard Appleton, a Brown Egyetem tiszteletreméltó kémiaprofesszorának könyve, *Az ifjú vegyész* pihent. A család barátja rendületlenül szállíttatta tanítványaival a használaton kívüli eszközöket a pincelaboratóriumba, melyet Phillipsék minden alkalommal bőkezű támogatással háláltak meg; Whipple Van Buren Phillips sorra állította ki a csekkeket az egyetem részére.

– Howard úrfi, levele érkezett – mondta Mrs. Perkins.

A fiú az asztal fölé görnyedt, miközben borszeszégő felett hevített egy kémcsövet, melyben valamilyen lehetetlen színű folyadék fortyogott. Nem figyelt a házvezetőnőre, mintha nem hallaná, vagy akár nem is létezne számára, elszántan merítette meg a kémcsövet az égő kék lángjában. Az asszony fáradtan konstataálta, hogy újabb napot kell majd eltöltenie a pincében takarítással, ha a kísérlet ismét balul sül el. A legutóbbi robbanásnál az egyik pinceablak darabjait egyesével kellett kihalásznia a makettváros romjai közül.

– Howard úrfi...

– Quidquid agis, prudenter agas, et respice finem!¹ – vágott közbe a fiú, miközben felemelte mutatóját.

A folyadék a kémcsőben egyre hevesebben forrt, halványlila és sárga buborékok képződtek a tetején, miközben erős záptojásszag kezdte betölteni a helységet. Mrs. Perkins érezte, hogy ennek ismét nem lesz jó vége. A lépcső felé hátrált, hogy ha kell, azonnal segítséget hívjon, de a sarka megakadt a lépcsőben, és hangos jajkiáltás kíséretében fenékre ült a lépcső legalsó fokán.

A kémcsőben a buborékok hangos pukkanással kimúltak. Elviselhetetlen kénzag ülte meg a pincét.

– Mrs. Perkins! Ön itt? Miért ül a lépcsőn, tán csak nem elfáradt? – kérdezte vidáman a fiú, majd eloltotta a borszeszégőt és elindult, hogy segítsen a házvezetőnőnek. Miután Mrs. Perkinst közös erővel sikerült felállítani, az asszony Howard felé nyújtotta a fekete zsinórral átkötött és hatalmas, vörös viaszba nyomott pecséttel lezárt levelet.

¹ Bármit cselekszel, tedd okosan és nézd meg, mi lesz a vége.

– Mikor érkezett a levél? – kérdezte gyanakvón Howard, miközben a pecsétet nézte. Szárnyfedeleit széttáró szarvasbogarat ábrázolt, melynek furcsa mód amorf, háromágú szarva volt. Feladónak nyoma sem volt, csupán az ő neve szerepelt a borítékon. – Ma?

– Igen ma.

– De hát ma vasárnap van, Mrs. Perkins! Mindenki a templomban mulatja felesleges idejét, vasárnap nem dolgozik a postaszolgálat.

– Nem is John hozta. Egy idegen férfi állt az ajtóban, ő adta át a levelet. Csupán annyit mondott, hogy levelet hozott Howard Phillips Lovecraftnak, majd köszönés nélkül távozott a faragatlan fráter.

Howard a levelet vizsgálta. A boríték súlyos, meritett papírból készült, első tapintásra érezni lehetett, hogy nem olcsó utánzat, hanem gondos kezek készítették hagyományos eljárással. A Brown Egyetem könyvtárában számos olyan kézirat található, amelyek meritett papírra íródtak, Howard pedig rengeteg időt töltött ezek tanulmányozásával. Talán túl sokat is. Valójában be sem léphetett volna a könyvtárba, azonban ő Van Buren Phillips unokája volt, és nagyapja bőkezű adományai olyan ajtókat is megnyitottak előtte, melyeken közönséges halandó csak külön engedéllyel léphetett volna be.

A pinceablak felé emelte a levelet, de a vastag papíron nem ütött át a beszűrődő napfény. A laborasztalhoz sietett, ahol meggyújtotta a borszeszegőt, majd annak fényénél próbálta kideríteni, mi rejtőzhet a titokzatos borítékban, de nem járt sikerrel. Másolópapírt vett elő a fiókból, a pecsétre helyezte, és egy grafitceruzával átsatírozta a nyomatot. Végtelenül elégedett volt magával, mivel még a bogár lábai is látszódtak, de a legfontosabb a háromágú szarv volt.

Csak akkor nézett fel, amikor megreccsent a lépcső. A házvezetőnő felfelé indult.

– Mrs. Perkins! – szólt utána Howard.

– Igen, Howard úrfi? – Az asszony hatalmasat sóhajtott, szabadult volna a kénköszagú pincéből.

– Ugye lesz vaníliafagylalt az ebédhez?

– Ezek szerint lesz – válaszolta a házvezetőnő, majd fáradt léptekkel megindult a lépcsőn, ami nagyokat reccsent minden egyes lépésénél.

Howard már nem is hallotta a választ – valójában nem is kérdezett, hanem finoman utalt rá, hogy fagylaltot szeretne enni -, orvosi szikét fogott, és azzal kezdte el óvatosan lefeszíteni a viaszpecsétet a papírról. Szerette volna egyben megtartani későbbi tanulmányozás céljából, de a pecsét már az első mozdulatánál kettétört. Próbálta minél nagyobb darabokban megmenteni a viaszt, de az olyannyira beleragadt a fekete zsinórba, hogy végül nem maradt más belőle, mint egy apró

morzsakupac az asztallapon. Rövid ideig még vizsgálgatta a fekete zsinórt, de semmi különöset nem talált rajta, végül kiterítette az asztalra.

Türelmetlen mozdulatokkal nyitotta fel az összehajtott borítékot, és hirtelen szurokfű illata csapta meg az orrát. Amikor kivette az ugyancsak merített papírra írt levelet és szétnyitotta, azonnal felismerte szeretett nagyapja kézírását.

Howard,

Bárcsak itt lehetnél velem. Olaszország minden képzeletet felülmúl. Róma kétségtelenül letűnt korok emlékének kaleidoszkópja. Minden nap, minden órájában elvarázsol épületeinek látványa, a fenséges oszlopok magasztossága, a szobrászművészet időközön átívelő örökségének érinthetlensége.

Napközben, üzleti elfoglaltságaim miatt, sajnos nagyon kevés időm jut megcsodálni a várost, elmerülni a képzelet világában. Feszengve ülök a vacsorákon, mérhetetlenül untatnak a különböző kereskedelmi szerződések és befektetési ajánlatok, nem tudok, de nem is akarok az üzlettel foglalkozni. Biztos vagyok benne, hogy páran meg is orroltak rám emiatt. Az állófogadásokról egyenesen elmenekülök, időpocsékolás mind, ráadásul a dekadens csócselék itt is megvetette lábát. Nincs kedvem bizonygatni Róma művészetének nagyságát az egykor volt, olasz nemesi családok örökségét elpazarló sarjadékok kompániájának. Félek, az új nemzedék romba dönt mindent.

„Amíg a Colosseum áll, állni fog Róma, ha elpusztul, elpusztul Róma és a világ is.”

Estéknként az utcákat járom, és ha különösen tiszta az idő, érzem a Tirrén-tenger sós illatát. Egyik alkalommal kétségtelenül eltévedtem. Olyannyira elvarázsolnak az éjszakai fények, hangok, illatok, hogy észre sem vettem, nem tudom megállapítani, melyik irányból indultam el. Egyetlen lélek sem volt a márványfalak és oszlopok szegélyezte kőkockás utcán, amely egy térre vezetett, telis-tele szobrokkal. Mindegyiket furcsa, szakállas, palástos férfiakra mintázták, melyekhez foghatót nem láttam még azelőtt.

Aznap este, ott ismerkedtem meg új barátommal és kalauzommal, Mr. C-vel, aki az egyik szobor talapzata előtt állva jegyzetelt szorgalmasan. Megszólítottam, hogy útbaigazítást kérjek tőle, de kiderült, hogy hozzám hasonlóan ő is eltévedt. Kézenfekvő volt, hogy együtt keressük meg a kiutat. Miután alaposan szemügyre vettük a szobrokat és közös vázlatokat is készítettünk, beletelt vagy egy órába, mire ismerős utcába értünk.

Mr. C elképesztő ismeretekkel rendelkezik, másfajta ismeretekkel. Azóta minden nap találkozunk, és ha tehetem, üzleti megbeszéléseimet is lemondom miatta. Alkímiáról, metempsichózisról, okkult tanok, társaságok, hermetikus rendek létezéséről társalgunk naphosszat. Rengeteget tanulok tőle. Különös, titokzatos, az anyag és energia mindenségén túli világról mesél órákon át, és egy különösen furcsa éjszaka alkalmával, felfedte előttem a másik oldal láthatatlan tintával írt üzenetét.

Sorsdöntő időszak ez mindannyiunk életében. Howard, meg kell tanulnod láttatni a láthatatlant!

Barátom – tanítóm – az államokba utazott, ezért megkértem, hogy tegyen egy kitérőt Providence-be, és vigye el neked ezt a levelet. Ha jól sejtem, Mrs. Perkins vette át, kérlek, mond meg neki, hogy ne neheztesse Mr. C-re, más világok utazója ő.

Gyermekem, fogadj szót anyádnak! Apád még jóideig nem térhet vissza közénk, üzleti elfoglaltságai okán nélkülözni vagytok kénytelenek becses társaságát. Te vagy a ház ura, viselkedj is ehhez méltón, úriember módján.

Hamarosan újra látjuk egymást.

Szerető nagyapád

Howard kétszer egymás után újra elolvasta a levelet. Tudta, érezte, hogy valami rejtőzik a sorok mögött, amit nagyapja meg akar neki mutatni. Saját magának sem tudott magyarázatot adni az egyre erősödő sejtelemre, nem tudta honnét fakadt, be biztos volt benne, hogy nem téved.

Forgatta a levelet, az ablak, majd a borszeszegő felé tartotta, hátha átüt valami a papíron; lecsipentett egy darabot belőle és láng fölé tartotta, de a papír semmi szokatlant nem produkált, csupán elégett; orrához tartotta a levelet és a borítékot is, szagolgatta, majd hirtelen ötlettől vezérelve meg is nyalta, de semmit nem talált. Egyre kétségbeesettebben és ingerültebben kereste a megfejtést, érezte, hogy arca ismét rángatózni kezd, a kudarc lehetősége szinte örületbe kergette.

Ekkor valaki a vállához ért, Howard pedig hangosat sikítva ugrott fel a székről.

Kémcsövek és lombikok borultak fel, pipették törtek darabokra, különböző színű, szagú és állagú vegyszerek borultak az asztalra. Kétségbeesve kapott nagyapja levele után, melyet kiejtett a kezéből ijedtében, és most a vegyszerkavalkád közepén feküdt. Azt hitte, hogy Mrs. Perkins tért vissza birodalmába, hogy újból jelentéktelenségekkel

zaklassa őt, és már éppen készült kitörni belőle egy kacifántos pogány átok, amikor megfordulva édesanyja elkeseredett tekintetével találkozott.

– Howard, kisfiam. Beszélnem kell veled apádról. Gyere fel az emeletre, ha ezzel végeztél – mondta végtelen türelemmel és kedveséggel. Megsimogatta fia kipirosodott arcát, majd néma csendben felment a lépcsőn.

Howard visszafordult asztalához, hogy mentse, ami menthető, de amikor meglátta a *félíg elázott* levelet, a megvilágosodás büszke mosolya jelent meg arcán.

Megtermett szarvasbogár repült be a nyitott pinceablakban, egy ideig körözött a makettváros felett, majd megállapodott az egyik épületen.

A Brown Egyetem tetején.

Mit látott Howard, és mit tett ezután?